

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪТЪ

◆ Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“ ◆ Гл. редакторъ: Г. АНГЕЛОВЪ

Год. абонаментъ 30 лв.
Излиза двуседмично

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, „6-й Септемврий“ № 29

Обявления се приематъ
по споразумение

Варненци обичайте града си и работете за неговото преуспѣване!

ТОЯ БРОЙ СЪДЪРЖА:

Въ служба на българската книга

Празникътъ на книгата въ Варна

Нумизматичните (монетните) богатства на България
Варна (Одесосъ)

Търговски договори

Лозарството въ Варненско

Голяма общогражданска конференция

Варна въ миналото и сега

На какво трябва да се направи за въздушната отбрана на града?

Хроника и др.

Ем. Мутафовъ

ВЪ СЛУЖБА НА БЪЛГАРСКАТА КНИГА

Отреждането день и седмица на книгата има за целъ да се възпита у българитъ потребностъ отъ книги и любовъ къмъ четенето на български книги, които разкриватъ духовнитъ ценности на нашия народъ. Би трѣбвало презъ тѣзи дни да има оживѣно разпространение на българската книга. Така ли е, обаче?

Провѣрете въ книжарницитъ, дали се е увеличило търсенето на българска книга следъ устроеното утро или направената изложба на българската книга! А имаме хубави книги отъ даровити наши писатели. Въ този редъ на мисли си спомнямъ думитъ на презвитеръ Козма отъ преди по-падането ни подъ византийско робство, въ допълнителната частъ на „Беседата му противъ богомилитъ“.

„Тия книги бидоха написани за васъ, за ваше спасение, а не да ги яде плесеньта и не за храна на червеитъ... Не забравяй Божия бисеръ поради скуперничеството и алчността си! Не туряй запалената свещъ подъ одъръ и подъ шиникъ, защото Богъ ни е заповѣдалъ да я дигнемъ на свѣщника, та всички да видятъ Божията свѣтлина... Книгитъ сж ходатаи за голѣми

блага... Мнозина тичатъ повече по игри, обичатъ повече заблужденията, отколкото книгитъ... Отгдето иде това? Не е ли ясно, че иде отъ нечетенето на книгитъ и отъ леността на духовнитъ?... Не заривайте таланта въ яденето, не скривайте въ пиянство бисера Господенъ!“

Тѣзи думъ на нашия народенъ будителъ презвитеръ Козма, живѣлъ въ времето на царъ Петъръ, сж ценни и сега, ценни сж като свещенъ заветъ. Въ тѣхъ трѣбва да се вслушаме и всѣки единъ отъ насъ да дигне книгата като свѣщъ на свѣщника, та всички да видятъ Божията свѣтлина, дадена ни чрезъ дарованията на нашитъ писатели. Имената имъ сж вече цѣла плеада, мнозина отъ които сж познати и въ чужбина; обаче колко наши кжши сж украсени съ тѣхнитъ съчинения?

Я се запи айте: Имате ли си съчинения отъ български писатели? Имате ли „Подъ игото“ отъ Ив. Вазовъ, „Кървава пѣсенъ“ отъ П. П. Славейковъ, „Записки по българското възстание“ отъ Зах. Стояновъ, „Бай Ганю“ отъ Ал. Константиновъ или нѣкое съчинение отъ Йор. Йовковъ, Антонъ Страшимировъ, Елинъ Пелинъ, Ни-

Празникътъ на книгата въ Варна

Както на всѣкжде въ страната и въ нашия градъ тая година презъ цѣла седмица отъ 15 до 21 априлъ, по нареждане на Министерството на Просвѣтата се отпразднува седмицата на книгата.

Въ народния театъръ биде устроено тържествено утро по случая на 14 априлъ преди обѣдъ.

Съ хубава програма биде изнесено това утро: декламации отъ артисти и ученици, балетъ, слово за книгата отъ единъ отъ градскитъ библиоте-

кари и една чудно хубава детска пиеса — драматизация — значението на книгата отъ народната учителка Минка Ст. Савова, изпълнена въ 4 картини отъ ученици отъ училището Стефанъ Караджа, подъ заглавие „Къмъ просвѣта“. Пиеската е сполучлива иллюстрация на борбитъ на българския народъ за култура чрезъ книгата.

Държани бѣха и други сказки въ връзка съ книгата.

Наистина българската

книга биде чествувана. Но не се каза коя българска книга, и нийде не се чу, кои сж ония знаменити български книги, съ които нашиятъ народъ може да се гордѣе.

Не се споменаха и творцитъ на българската книга — българскитъ писатели. Не видѣхме нийде тѣхнитъ книги — нито въ изложбитъ, нито въ библиотекитъ, нѣма ги.

А тѣ сж иллюстрация на българската култура.

И ний въ Варна имаме една редица български писатели, живущи и творещи въ града ни като: Цвѣтанъ Нягуловъ, Николай—Фолъ, Стефанъ Ив. Стояновъ, Вѣра Бояджиева—Фолъ, Димитъръ Ю. Грънчаровъ, Димитъръ Кулековъ, Иванъ Бакърджиевъ, Божидаръ Божиловъ, Коста Траяновъ, Емануилъ Мутафовъ, Петъръ А. Шишковъ и др.

Бихме желали да видимъ и тѣхнитъ книги.

На българския писателъ въ деня на българската книга би трѣбвало да се отдаде повече внимание.

Дано втори пжтъ и то да стане.

Ржженъ хлѣбъ. Мно-

зина граждани се оплакватъ, че ржжениятъ хлѣбъ понѣкога е съвършено недоброкачественъ. Казватъ, че билъ примѣсванъ съ трици отъ пшеница и съ царевично брашно.

Дали хлѣбаритъ или мелничаритъ сж виновни е другъ въпросъ. Ржжениятъ хлѣбъ се купува отъ много болни, по ярепоржка на лѣкаритъ. Не е зле отъ време на време да се прави анализа на хлѣба въ общинската лаборатория.

Гражданинъ

колай Райновъ, П. К. Яворовъ, П. Ю. Тодоровъ, Церковски, Влайковъ и др. и др.? И ако нѣмате, то отдѣлете една малка сума отъ пиенето, носенето и лакомствата, за да обогатите и украсите дома си съ български книги.

Ний сме народъ, третото царство на който се залъ съ културно-просвѣтни дружества като читалищни, „Любовъ къмъ родината“, „Нови стремежи“, „Отъ Паисий“, „Хр. Ботевъ“ и т. н. Тѣхната културно-просвѣтна задача трѣбва да обхваща и грижата за разпространяване на българската книга. Това е то любовъ къмъ родината, това е новъ стремежъ, това е културна задача, която трѣбва съ гордостъ да се понесе. При това изпълнението ѝ не се нуждае отъ разности, като баловетъ и вечеринкитъ подъ различни имена. Напротивъ, разпространяването на българската книга би дало известно възнаграждение за положения трудъ, напримеръ, 10%, 15%, 20%, 25%, 30% отъ стойността на продаденитъ книги.

Тогава бихме имали истински денъ или седмица на книгата, отговаряща на замисъла за създаване на тази седмица на книгата. Би се направила българската книга достъпна на широка маса народъ, би се създадо едно благородно съревнувание за разпространението на българската книга и би се насърдило четенето ѝ. А всичко това ще даде голѣмъ резултатъ, а именно:

Възпитаване потребностъ отъ книги у нашия народъ и любовъ къмъ българската книга,

възпитаване усѣтъ къмъ художествени творения и създаване тласкъ къмъ творчество и възходъ. А надъ всичко — разширенъ духовенъ кржгоръ, вдълбочено съзнание и душевна красота.

Нѣкой, може би, ще възрази: „Ние баловетъ и вечеринкитъ устройваме за наши дружествени задачи. Добре! Това е една грижа, но съ нея ли се изчерпва културно-просвѣтната задача на тия дружества? Не! Тѣ трѣбва да иматъ сжщо тѣи присърдце и разпространението на българската книга. То е дѣло, което служи на творчеството въ родината, то е дѣло, което облагородява поривитъ на човѣка, то е дѣлото на България като страна съ култура и известенъ разцвѣтъ, страна съ права за съществуване и възходъ.“

А че на българската книга дължимъ много, достатъчно е да си спомнимъ въвеждането ни въ реда на културнитъ народи още преди 1000 години, или извеждането ни изъ мрака на забвението въ недавнашното ни минало. Българската книга и сега има голѣма роль, като разкрива духовнитъ ценности на нашия народъ и го приобщава съ просвѣтнитъ страни съ свой дѣлъ въ общата съкровищница на човѣшката култура, като въ сжщото време устоява правото ни за благатно съществуване въ Божия свѣтъ.

Чети българската книга, обичай я, притежавай я и я пози!

свои произведения и срещу това купува и внасяше онова, което и бѣ необходимо и то отъ тамъ отъ гдето намѣрѣше смѣтка, безъ да се грижи и стреми **всичко да произвежда, всичко да изнася, а пъкъ нищо да не купува (1) и внася (1)**, не можемъ да не си спомнимъ съ болка на сърдце, за това минало хубаво време, когато живота бѣ наистина по-простъ, но по-лекъ, по-приятенъ и съ по-малко горчивини.

Ето защо, съ радостъ трѣба да посрещнемъ всѣка инициатива, всѣка дейностъ, която ни поставя въ благоприятни търговски връзки съ близки и далечни страни, защото такива отношения носятъ работа, задоволяване на насѣщнитѣ нужди, спокойствие за утрешния день и блага.

Току що сключения търговски договоръ съ Русия, не може да не радва, не може да не буди надежди, особено въ нашия градъ, който остана 80 процента въ инвалидъ следъ злополучнитѣ войни, защото, увѣрени сме, че ако не напълно, то поне въ значителна степенъ ще се влѣе една животворна струя посрѣдствомъ създаване работа, поминѣкъ и търговия за тоя така нещастно западналъ красивъ морски и пристанищенъ градъ.

Безъ да влизаме въ повече подробности отъ тия, които се оповестиха официално за търговския ни договоръ съ Русия и други, които се сключиха напоследѣтъ и сега се сключаватъ (съ Испания), ние не можемъ да не се считаме горди, че нашитѣ отговорни лица, съ такава похвална инициатива поеха една наистина реална, народополезна дейностъ, дълбоко и искрено вѣрваме, че

въ всички случаи, при уговорката на всички условия, нашитѣ стопански интереси сѣ били добре запазени, дори значително разширени.

У народа ни се укрѣпва вѣрбата, че за неговото настояще и бѣдаще се мисли и за повдигане на неговото благосъстояние, чрезъ създаване на добри условия за търговията, индустрията, земедѣлнето, занаятчийството и пр. се работи, полагатъ се грижи и гдето е необходимо се правятъ дори жертви, и най-после, че създавайки му тия благоприятни условия, нему остава грижата да се отдаде тѣломъ и духомъ за изграждане на собственото си благосъстояние, и отъ тамъ — това на собствената си Държава.

Жестѣтъ, съ който българското правителство пристѣпи къмъ уреждане на прѣки търговски връзки съ Русия, и то въ такъвъ моментъ, е единъ рѣдѣкъ случай въ новейшата ни история. Рѣдѣкъ, защото въ недалечно минало при такива и др. опити, винаги е имало внушения отъ разни мѣста, на които, за съжаление, често се е давало авансъ въ ущърбъ на стопанскитѣ ни интереси.

Ние изказваме пожелание тоя и другитѣ търговски договори, да се отразятъ най-благоприятно върху материалното благополучие, както на нашия градъ, така и на цѣлата ни страна, и заедно съ поправянето на неправдитѣ, което очакваме да стане, да се **върнемъ, преживѣемъ и си спомнимъ за онова хубаво минало време, когато България цвѣтѣше и се развиваше всѣки день.**

В. П. Гочевъ

Лозарството въ Варненско

Лозата е растение отъ сръдиземно-морската областъ. Тамъ тя намира най-благоприятни условия. Тя се нуждае отъ повече топлина и свѣтли ясни дни. Голѣмитѣ колебания на температурата презъ вегетационния периодъ сѣ вредни. Аво мѣстото е хладно, дъждовно, гроздето ще съдържа по-малко захаръ. Особено зле се отразява на плода студена и влажна есенъ. Въ Варна ние имаме изобщо студена пролѣтъ, но затуй пъкъ есенъта е по-топла и продължителна.

Всички сортове лози не сѣ еднакви. Нѣкои даватъ плодъ много по-рано, а други — късно. По тая причина, когато садимъ лозе, трѣба да избираме не само хубави сортове, но да вземаме предъ видъ и климатичнитѣ условия. Сега въ варненскитѣ лози преобладава лозата **димиѣтъ**. Гроздето на тая лоза зрѣе късно презъ септемврий. Това грозде е жълто, като янтаръ, съдържа достатъчно захаръ, много сокъ и слабъ, но приятенъ ароматъ. Октомврий е есенния месецъ. Тогава гроздоберѣтъ е само въ южна, но и на повечето мѣста въ северна България — е или привършенъ, или е къмъ своя край. Тогава варненскитѣ димиѣтъ може да има цена и въ вътрешния пазаръ и въ странство. Тия особености на варненския климатъ, станаха причина почти всички лозари да садятъ предимно димиѣтъ. Обаче, не сѣ били всѣхъ предъ видъ всички условия, и съ то-

въ се направи голѣма грѣшка, която струва скъпо на варненци.

Варненскитѣ димиѣтъ е ценно грозде, но само тогава, когато времето въ края на септемврий и първата половина на октомврий е хубаво и свѣтло. Това, обаче никой не ни гарантира. Често почватъ да ваятъ дъждове, които спиратъ узрѣването на гроздето. Не се образува достатъчно захаръ, а отгоре на това се явява и „бѣлото гниене“ на плода. Всичко това намалява цената на гроздето. То е негодно за изнася, а и за вино, понеже съдържа малко захаръ не е добро. Често не може да се плати на лозаря даже труда му. Тая е причината, дето презъ нѣкои години варненскитѣ лозари сѣ въ окаяно положение. Презъ 1939 година отъ Чирпанъ сѣ изнесени 500 вагона грозде, а отъ Варна само 60 или 70!

Това разочарование на нашитѣ лозари произлиза отъ това, че когато почнаха да садятъ усилено димиѣтъ, не взеха подъ внимание климатическитѣ условия. Всѣко растение за да вирѣе добре, да цвѣти и да дава плодъ, се нуждае отъ топли дни. Много естествено е, че тамъ дето пролѣтъта почва по-рано, лозата ще почне да се развива сѣщо по-рано и по-рано ще даде плодъ. Всички варненци знаятъ, че напролѣтъ ядемъ най-първо Шуменски череша и после почватъ да зрѣятъ нашитѣ. За да се види какъ се разпредѣля слънчевата топли-

на презъ топлия годишенъ периодъ въ вътрешността на България и въ Варна, ще направя сравнение между Варна и Плевенъ, като разгледаме сръдната месечна температура презъ априлъ, май, юний, юлий, августъ, септемврий и октомврий

	Варна	Плевенъ
априлъ	10°4	11°7
май	15°4	17°0
юний	19°7	20°6
юлий	22°1	22°8
августъ	22°1	22°0
септемврий	18°3	17°4
октомврий	13°7	11°6

Отъ тая таблица се вижда, че презъ първитѣ 4 месеци на топлия сезонъ температурата въ Плевенъ е по-висока. А тогава и днитѣ сѣ по-дълги, значи и освѣтлението е много по-силно. Всичко това ще бѣде въ полза на Плевенъ. Плевенскитѣ лози ще използватъ презъ тия месеци много повече температура и гроздето ще узрѣе още презъ августъ когато въ Варна презъ това време то ще почне едва да се поизбистря и да ни напомни, че презъ иднитѣ месеци — септемврий и октомврий, и то ще узрѣе. На насъ остава само да се молимъ дѣдо Господъ да дава сухи и топли дни презъ тия два месеци. Но „лозето не ще мотиѣ“. Значи трѣба да се потърси другъ пѣтъ. Виждаме, че не е достатъчно да знаемъ само сръдната годишна температура. Варна има сръдна годишна

(Следва на IV стр.)

спуснали бѣли и гъсти мъгли. Тѣ плуватъ надъ тѣхъ като лигави медузи.

Водната пустиня реве яростно. Тя като че ли протестира срещу тия ледени облаци, които цѣлватъ така нахално нейната голѣма утроба.

Пѣнести вълни непрекъснато се блѣска въ върху каменитѣ блокове на пристанищния кей, желѣзнитѣ корита на грамаднитѣ параходи, люлѣятъ се, и примѣтатъ като черупки вързанитѣ въ морския пристанъ рибарски аламани.

Въ пристанището е тихо. Дървенитѣ гемии сѣ съсъ свити измокрени отъ влагата платна. Параходнитѣ винчове и макари не отронватъ своитѣ гърмящи пѣсни...

Пристанищния фаръ стене непрекъснато. Отъ къмъ вълнолома достига яростния трѣсъкъ на лудувашитѣ вълни, които се мѣчатъ да се прехвърлятъ отсамъ сушата.

Подъ единъ навесъ на голѣмитѣ житни хамбари група работници и лодкари пушатъ непрекъснато и ругаятъ мъгливото време

Около тѣхъ се навѣртватъ гологлави гаврошчета, съ рошави коси и събиратъ угаркитѣ отъ трето качественитѣ имъ цигари и ги пушатъ жадно.

Къмъ обѣдъ по небето пламва първия слънчевъ лѣчъ. Мжливитѣ потъватъ въ хладнитѣ води на морето, а вълнитѣ весело надигатъ високо укротилитѣ си бѣли чела...

Единъ грамаденъ корабъ съ оглушителенъ трѣсъкъ дига котва. Следъ нѣколко минути нѣговото стоманено чело ще

пори тъмнитѣ пазви на морето. На пристанището сѣ застанали съ овлажнени като есененъ день очи, група жени, деца и старци. Тѣ изпращатъ скъпи сърдца по измамливитѣ друмища на морето.

Отъ палубата на парахода къмъ тѣхъ се усмихватъ очитѣ на широкоплещести и мургави моряци.

Още малко и кораба ще изчезне отгътъкъ, тамъ където се сливатъ небето и морето въ стрѣвна цѣлувка.

Ще трѣгне той. Надъ него като бързолетни стрѣли ще се виятъ бѣлитѣ чайки, а на брѣга ще седятъ дълго изпращачитѣ, ще притискатъ съ изтрѣпнали рѣце сърдцата си и ще молятъ всевишния той да закрила тѣхнитѣ пѣтуващи бащи, съпрузи и братя...

Тѣ непрестанно ще размахвайтѣ бѣли кърпи задъ изчезващитѣ кораби, а после рѣцетѣ имъ ще премалѣятъ и ще се отпуснатъ скръбно като пречупени крила на ранени чайки.

Предъ кораба ще се открие една безбръжна пустиня и само небето, само звездитѣ, само блѣдата самотна луна ще нашепватъ тихо на заспиващитѣ сънни вълни великата и вдъхновена пѣсенъ на голѣмия поетъ Лермонтовъ.

„Надъ морскитѣ синевы безкрайни самотенъ корабъ гони пѣтъ... що дири той въ страни незнайни, какво остави въ родни кѣтъ?

Вълни играятъ, вѣтерѣтъ свири и мачтата се вий, скрепти... уви, той щастие недири и не отъ щастие лети!

Подъ него бисерни лазури, надъ него слънцето се смѣй...

а той, безуменъ иска бури, — той само въ буритѣ живѣй“

Скрѣбна е сѣдбата на всички моряци и на всички тѣхни сѣщества.

Тѣ живѣятъ съ постояненъ трепетъ, съ постоянна тревога, съ постоянната мисль, че този ще бѣде последния тѣхенъ вояжъ.

Защото морето е колкото поетично и красиво, толкова е и вѣроломно и жестоко.

Защото то иска морскитѣ вълци да бѣдатъ погълнати отъ нейната утроба...

Защото морето е като подлата жена: въ мигѣтъ когато те обиспва съ ласкитѣ си, ти поднася и отровна чаша на смъртъта.

Надеждата на мургавитѣ моряци лежи върху тѣхната несломима воля, и вѣра, че тѣ се покровителствуватъ отъ Св. Никола.

Споредъ една стара легенда патронѣтъ на моряцитѣ се е родилъ въ втората половина на третото столѣтие въ Ликийския градъ Патара.

Когато стигналъ юношеска възраст неговиятъ чичо епископъ Патарски уговорилъ родителитѣ му да посвѣтятъ си на си въ служба на Бога и скоро го въвелъ въ санъ презвитеръ.

Следъ смъртъта на родителитѣ си Св. Никола раздалъ всичкото си богатство на беднитѣ и отруденитѣ и трѣгналъ на поклонение за Божи гробъ.

По време на пѣтуването си патронѣтъ на моряцитѣ и търговцитѣ направилъ много чудеса: той укротилъ внезапно разярилитѣ се водни стихии, които щѣли да погълнатъ живота на всички пасажери, въз-

кресилъ единъ морякъ, който се е убилъ при падане отъ корабната мачта, усмирилъ морскитѣ вѣтрове и давалъ куражъ на всички моряци.

За живота и чудесата на Св. Никола има много легенди, предания и народни пѣсни.

Споредъ едни той е затворилъ очи за винаги следъ кратко боледуване, и билъ погребанъ въ съборната църква на градъ Миръ, а споредъ други той слѣзалъ въ гълбинитѣ на морето, при морския царъ за да укротява неговитѣ палави и жестоки дѣщери, които ежедневно мамятъ съ своята дивна красота къмъ морската пропѣсть съ десетки моряци, рибари и лодкари...

Въ нашитѣ народни пѣсни Св. Никола се явява като ангелъ хранителъ и покровителъ на всички моряци и тѣхенъ патронъ.

Въ една пѣсенъ се разказва, че когато Богъ е разпредѣлилъ службитѣ на земята той забравилъ Св. Никола, а когато си спомнилъ за него, той го повикалъ и му рекълъ:

— За тебъ останаха само дълбокитѣ води на морето и стрѣмнитѣ горди скали. Ти ще укротявашъ стихитѣ на морето и ще пазитѣ плуващитѣ кораби и лодки...

Въ друга пѣсенъ се разказва, че три кораба съ хиляди роби щѣли да се удавятъ въ Черно море, но Св. Никола ги спасилъ. После изтрѣгналъ отъ рѣцетѣ на жестоки и крѣвожадни разбойници много беззащитни търговци и ги пусналъ на свобода.

Хиляди сѣ добринитѣ на добрия старецъ и за всичко спо-

редъ тѣзи пѣсни, той не иска нищо, освенъ това: да се раздаде една пита, една пара, една мера вино и една риба на денѣтъ му.

Има една много интересна и оригинална стара икона...

Тя изобразява патрона на моряцитѣ седналъ на трапеца. Изведнажъ той престава да яде, унася се и чува, че до него достигатъ вѣкове за помощъ на загиващи отъ корабкрушение моряци. Тогава Св. Никола дига патерицата си и укротява побѣсналиятъ морски стихии.

Красиви, хубави и поетични сѣ легендитѣ, преданията и пѣснитѣ за Св. Никола, но тежѣкъ е живота на моряка, а особено тежѣкъ е този на българския морякъ.

„Англичанитѣ казватъ, единъ народъ е толкова по-силенъ економически, колкото е по-силенъ неговиятъ морски трафикъ“...

Нуждно ли е да споменемъ, че господаръ на моретата е она народъ, който има най-силния търговски и воененъ флотъ.

Българскиятъ морякъ, който непрекъснато развива родния ни триблагенитѣ по всички краища на свѣта, който непрекъснато разнася по цѣлото земно кълбо българското име е поставенъ да работи за сега при не така добри условия, сравнително своитѣ европейски братя.

Нека имъ пожелаемъ отъ сърдце по-щастливи дни, да пожелаемъ по-радостно бѣдаще на родното ни корабоплаване...

Защото бѣдащето и величието на единъ народъ лежи въ моратото...

Димитъръ Аджемовъ

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Орган на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“

Отг. ред. Ю. ТОДОРОВЪ

Д-ръ Ал. Недѣлковъ — Варна

Какво трѣбва да се направи за въздушната отбрана на града?

(Продължение отъ брой 7)

Попадналата възпламеняваща се бомба веднага трѣбва да се вземе съ лопата, да се постави въ кофа съ пѣськъ и да се покрие съ пѣськъ или прѣстъ, за да нѣма достѣп отъ въздухъ. Още по-добре би било, ако се затваря сѣда съ капакъ.

Въ никой случай да не се гаси бомба съ вода — отъ това тя се възпламенява още повече. Съ пожарогасители и вода се гасятъ само възпламененитѣ отъ запалителната бомба материали.

Лицата натоварени съ противопожарната служба се снабдяватъ съ противогазови маски за предпазване отъ отровнитѣ газове. Работата на противопожарната участкова и домашна служба се извършва по специална инструкция. Трѣбва да се извършватъ пробни тревоги и репетиции по гасенето на пожаритѣ и обезвреждането на запалителнитѣ бомби.

За случаи на повреди въ водопровода отъ самолетни бомби трѣбва да се използватъ за гасене дворнитѣ, кладенци които своевременно трѣбва да бъдатъ описани и обозначени въ специалния градски планъ.

По такъв начинъ ще се уведомяватъ гражданитѣ за въздушнитѣ нападения и за възникналитѣ пожари или попаднали химични газови бомби, това сж подробности, които сж предвидени въ правилника. Тѣ трѣбва да се съобщатъ на населението, и да се извършватъ наведнажъ опигни упражнения.

Газови бомби. Този видъ бомби всѣватъ най-големъ страхъ въ населението, макаръ предпазването да е сравнително по-лесно отъ разрушителнитѣ бомби, които покрай разрушенията съ своя трѣсъкъ внасятъ ужасъ и паника. Презъ миналата война на 100 умрѣли отъ огнестрѣлни наранявания само 2 д. сж загинали отъ газово отравяне. Английската армия е понесла 180983 огазвания, отъ които сж загинали само 6062 или 3.3%, когато отъ огнестрѣлни рани сж умрѣли 25%, а отъ най-страшната отрова — иперитъ сж загинали единъ на 300 огазени.

Предпазването отъ газовитѣ нападения, разбира се, за действувашата армия е по лесно отколкото за мирното население. За личното предпазване се препоръчватъ противогазови маски, отъ които има нѣколко вида, даващи по-голяма или по малка сигурностъ и свобода на действие и движение. Ако не е възможно да се снабди цѣлото мирно население съ противогазови маски, съ такива обаче трѣбва

да се снабдятъ всички действащи лица, изпълняващи едни или други обществени служби, и всички ония които сж натоварени съ противо въздушната пасивна защита — санитарната, дезинфекционната, техническата, противопожарната, полицейската и др. служби предвижда се участващитѣ въ тѣзи служби да бъдатъ снабдени съ специално облекло, обувци, ржавици, каски, противогазови маски, уреди, сѣчива и пр. За тѣхъ се предвижда да бъдатъ обучени и подготвени въ мирно време и всѣкой да знае своето мѣсто и длъжностъ въ време на нужда.

Мирното гражданско население, следъ евакуацията на децата, старцитѣ, болнитѣ и немощнитѣ, се предпазва отъ газово нападение съ специални противогазови подслони или убѣжища. Още отъ мирно време трѣбва да се набележатъ и приспособятъ подслонни и лесно достѣпни мѣста за подобни подслони. За целта най-удобно е да се подбератъ и пригодятъ масивни избени помѣщения, като се снабдятъ съ всички нужни приспособления, сѣчива и санитарни материали за обезвреждане и оказване първа помощъ на огазенитѣ граждани. Всѣко противогазово скривалище трѣбва да бъде пригодено за определено само число граждани съ огледъ да се обезпечи по 2 куб. м. въздушно пространство на човѣкъ, за единъ часъ или 4 куб. м. за 2 часа, колкото обикновено трае едно въздушно газово нападение.

По-големъ брой граждани би могли да се подслонятъ само ако подслонътъ е снабденъ съ специаленъ вентилаторъ съ филтъръ, позволяващъ достѣпъ на външния въздухъ, предварително обеззаразенъ и обезвреденъ.

Противогазовитѣ скривалища трѣбва да бъдатъ толкова, колкото изисква броятъ на населението на града. Тѣ трѣбва да бъдатъ на видно и достѣпно мѣсто, добре обозначени и лесно намиращи денемъ и нощемъ при затмняване на града.

Скривалища се устрояватъ при всички индустриални заведения и работилници, въ всички държавни и обществени учреждения, банки, театри, салони, увесилителни и други заведения. Въ тѣзи подслони се укриватъ при нужда, както чиновницитѣ, така и намиращитѣ се тамъ граждани. Гдѣ и какъ трѣбва да се уредятъ тия противогазови подслони, е работа на специална комисиия отъ вещи лица.

За указване първа помощъ на огазенитѣ граждани се уреждатъ специални помощни пунктове въ разнитѣ части на града, снабдени съ нужнитѣ уреди и лѣчебни сръдства за оказване първа помощъ, следъ което болнитѣ се изпращатъ на лѣчение въ държавната болница или въ временни болници. Пренасянето на болнитѣ, раненитѣ или огазенитѣ въ болницитѣ трѣбва да става съ специални превозни, предимно автомобилни сръдства, пригодени за целта. Самитѣ лѣчебни заведения и държавната болница не сж изключени отъ газово нападение и трѣбва да бъдатъ съответно обзаведени и съоръжени.

Планътъ на цѣлата противо въздушна отбрана на мирното население се изработва още въ мирно време въ най-голямъ подробности и се проучва и усвоява отъ лицата, които сж натоварени да го прилагатъ въ действие въ време на война.

Относно бактериалнитѣ бомби и мѣрцитѣ за предпазване, не може да се каже още нищо, понеже до сега не сж били употребявани и едва ли ще намѣрятъ приложение въ развиващата се европейска война.

Картенницитѣ и др. огнестрѣлни оржия, съ които сж снабдени бойнитѣ самолети, служатъ по-скоро за самозащита, отколкото за поражения надъ мирното население и затова не представляватъ за насъ практиченъ интересъ.

Край

Варненци, предпочитайте производството на индустриални Варненски предприятия, защото тѣ се изработватъ отъ Варненски работници — отъ Варненски граждани.

Варненци, купувайте занаятчийски произведения отъ Варненски занаятчии — защото възнаграждаватъ труда на мѣстния занаятчия.

Варненци, четете и разпространявайте в. „Варненски Кореняк“

А. Янковъ

Голѣма общогражданска конференция

На 5 мартъ, по инициатива на кмета г. Янко Муста-овъ и председателя на Търговската камара г. Б. Абджиевъ, се състоя въ салона на търговската камара общогражданска конференция, въ която се говори върху бедственото положение на града ни.

Присъствуваха: г. г. генерала, коменданта на града, председателитѣ на стоковата борса, околийския търговски и работнически синдикатъ, на дружествата Варненски коренякъ и Собственикъ, на индустриалното, браншовитѣ търговски, занаятчийски и работнически сдружения, всички общински съветници, представители на Митрополията, Инспекцията на труда, на мѣстната преса и други.

Конференцията се откри отъ кмета, който обстойно и мотивирано изложи бедственото положение на града ни, въ който има доказано повече отъ 5000 безработни, и препоръча като единствено и най-рационално сръдство за облекчение на това положение, създаването работа на безработнитѣ. Трѣбва да се достави повече памукъ 31 мѣстнитѣ фабрики, за да се създаде работа на повече отъ 3000 работници; трѣбва да се започнатъ строежи на обществени постройки и пжтища близо до града, което ще засѣгне интереситѣ на 28 бранша; трѣбва да се оеднавятъ навлата отъ дветѣ ни морски пристанища до София и Драгоманъ, за да се оживи пристанището ни.

Като временна мѣрка за осъществяване на горнитѣ стремежи, да се използватъ разумно помощитѣ, отпуснати по решение на Министерския съветъ отъ Фондъ обществени осигуровки и отъ Централния комитетъ на работническата организация.

Г-нъ Абджиевъ подчерта мислитѣ, изказани отъ кмета и даде сведения за постѣпките, които се правятъ въ настоящия моментъ по изравняването на навлата, както и за редицата постѣпки, които е правила търговско-индустриалната камара по-рано за подобряване поминъчнитѣ условия въ града ни.

И двамата, както и всички, които взеха следъ това думата, а такива се явиха повече отъ десетъ, апелираха за еднотелно, единодушие и енергични постѣпки за осъществяване исканията на Варна. На край г. Мустаковъ констатира, че Варна, представена въ това събрание тѣй пълна както никога до сега, е единна въ исканията, които се посочиха отъ него и е готова да се бори за постигането имъ. Даде следъ това напѣтствия за начинътъ, по който да се действа предъ меродавнитѣ фактори, и подложи на одобрение направеното предложение за изпращане въ София на една многолюдна делегация, което се прие при общи ржкоплѣскания.

Щастливия случай да се събератъ наедно представителитѣ на толкова съсловия и учреждения въ името на общогражданскитѣ интереси, даде поводъ на нѣкои отъ говорителитѣ да повдигнатъ и другъ въпросъ — допълването на общогражданския ни комитетъ съ представители отъ повече сръди и за неговото активизиране като си има по-

стояненъ плащанъ секретариятъ.

При единъ постояненъ секретариятъ ще се разработватъ по-пълно всички въпроси отъ общограждански или междуведомственъ характеръ, а такива сж доста на брой: приравняване на навлата, за държавнитѣ постройки въ града ни, постройка на желѣзенъ пжтъ, който да съединява Варна съ подбалканската линия, за свободната зона, премѣстването на нѣкои учреждения въ Варна и други.

При такъв секретаръ ще се набиратъ и суми, които сж нуждни за изпращане на делегации, за печатане изложения и др. п. Презъ 1931 година въ бюджетитѣ на общината и търговската камара имаше предвидени за общогражданския комитетъ по 50,000 лева.

Нека се надяваме, че тази тѣй обнадеждаща конференция ще даде добри резултати и ще постигне целта си — облекчение болкитѣ на Варна

В. П. Гочевъ

Лозарството въ Варненско

(Продължение отъ III стр.)

температура 12°, а Плѣвень 11°. Значи Варна е по-топъл градъ. Но за лозата важи разпредѣлението на топлината презъ разнитѣ месеци. Есеннитѣ и зимни месеци въ Варна сж по-топли, а лѣтнитѣ месеци когато се развиватъ растенията температурата въ Плѣвень е по-висока.

Отъ горното се вижда, че съ избора на къснозрѣещи лози въ Варна е направена голѣма грѣшка. Тая грѣшка може да се изправи само ако замѣнимъ димята съ други сортове лози. Бихъ препоръчалъ лозата чаушъ, гроздето на която зрѣе по-рано и е отлично за износъ. Има и други доброкачествени лози, които даватъ зрѣло грозде по-рано. За Варненскитѣ лозари е важно по-големто количество грозде да се прибере презъ септемврий. Димятъ заема малко пространство.

Не би било зле, ако голѣма частъ отъ лозата се превърнатъ на овощни градини. Особено за препоръчване сж бадемитѣ и орѣхитѣ. И еднитѣ и другитѣ вирѣятъ отлично въ Варна. Тѣ иматъ това преимущество, че плодоветѣ имъ не подлежатъ на бърза развала. Плодоветѣ на бадема и презъ втората година, ако сж запазени въ сухо помѣщение сж тѣй вкусни, както и презъ първата година. Работа на агрономитѣ е да препоръчатъ такива сортове бадеми, орѣхи и други плодови дръвчета, които ще вирѣятъ много добре въ Варненско и ще даватъ изобилни доброкачествени плодове.

Печатница

А. Пѣндъклийски

Варна, тел. 2315